

UNIVERSUL INTERIOR AL FIINȚEI UMANE – O REȚEA SEMANTICĂ FRACALARE

Este considerat o rețea fracală acel tip de rețea care are noduri ce par capabile să realizeze o infinitate de relații. Modelul de referință se află în domeniul inteligenței artificiale și îl reprezintă rețeaua de calculatoare, care dispune de asemenea noduri (numite huburi), capabile să realizeze un număr imens de relații. În lumea IT-ului este cunoscut faptul că o rețea fracală, o rețea cu huburi, demonstrează invulnerabilitate la atacurile externe. O natură oferă un exemplu spectaculos și complex: rețeaua de ape. Oceanele reprezintă huburile rețelei, râurile sunt nodurile tari, fluviile-noduri obișnuite, iar râurile-noduri slabe. Secarea râurilor nu afectează rețeaua în ansamblul ei, aceasta rezistând datorită huburilor semnificate de oceane.

Fără îndoială Omul, sau în particular inteligența naturală, este o astfel de rețea. Dar față de rețelele din domeniul IT, omul, în esență ca rețea prin prisma sistemului său psihic, comportă anumite particularități. Așa cum timpul și realitatea au demonstrat că matematica cantitativului, aplicată la domeniul sistemului psihic, nu dă aceleași roade ca matematica aplicată, de exemplu, la domeniul tehnic, tot astfel în alegerea rețelei fracale comportă particularități în cazul sistemului psihic față de rețelele din domeniul tehnic ori din natură.

Omul – un sistem cu zece trebuințe

Gândind individul ca un sistem cu zece trebuințe (model pe care l-am creat experimental și pe care l-am dezvoltat în contextul teoriei Psihologiei ordinii. Psihologia cuantică cu aplicabilitate în testul TANC dar și în Testul de temperamentelor), acțiunea acestuia se constituie într-o rețea în interiorul căreia relațiile dintre elementele rețelei se distribuie în mod diferit pe trebuințe, creând noduri cu complexitate diferită: noduri slabe, noduri obișnuite, noduri tari, hub-uri. Hub-urile reprezintă structura de rezistență a sistemului psihic. Ele permit așezarea acestuia într-o matrice universală după modelul general al rețelelor fracale, realizat în urma descoperirilor recente ale cercetătorilor, conform cărora sistemele complexe au la bază o arhitectură guvernată de principiile organizării comune. Astfel, individul închide în sine un model universal, rețeaua fracală dovedindu-se a avea, a adăuga, calitatea universalității. Cu cât individul se îndepărtează mai mult de această matrice, cu atât structura lui de rezistență scade. La nivelul universului psihic al individului hub-uri sunt acele trebuințe sau funcții psihice care concentrează în jurul lor majoritatea relațiilor care alcătuiesc sistemul de valori al individului respectiv. Prin hub-uri individul lasă sentimentul că poate cuprinde infinitul. Psihologic vorbind, acest sentiment îl face invulnerabil la evenimentele accidentale care-și au sursa în mediul exterior.

Individul în rețea ca hub

Ca actor social, individul participă la realizarea de imagini hub în grupurile de muncă, în societate în general. Un individ este cu atât mai hub cu cât concentrează mai multe relații în jurul său. De exemplu, președintele unei țări ori prim-ministrul pot fi hub-uri. Membrii guvernului contribuie la realizarea rețelei. Când guvernul unei țări, privit ca sistem, oferă o imagine hub, se poate trage concluzia că populația țării respective (rețeaua generală) este invulnerabilă la evenimentele accidentale. Dar acest lucru este posibil numai atunci când președintele, prim-ministrul etc. obțin în alegerile electorale valori de hub, valori pe care le vom prezenta în paragraful următor. Când valorile obținute în alegerile electorale nu depășesc nivelul unui nod obișnuit sau chiar al unui nod slab, rețeaua generală (populația) este vulnerabilă la evenimentele spontane, întâmplătoare.

De asemenea, cu cât imaginea hub a unei populații, judecată în conformitate cu premisele de mai sus, se apropie mai mult de o imagine extremă, cu atât comportamentul populației tinde mai mult spre caracteristicile descrise de acel tip de imagine extremă. De aceea psihologia socială vorbește, de exemplu, despre *personalitatea nevrotică / psihotică a epocii noastre*.

Este interesant de observat, pe baza unor sondaje de opinie referitoare la încrederea în diferite instituții, că biserica și armata ating procente de hub. Acest fapt ne indică un segment al idealului social, principiile pe seama cărora ar dori populația să se organizeze, ce valori ar dori să urmeze pentru a se simți protejată de factorii aleatori. În schimb, într-un asemenea context, instituțiile politice (partidele, parlamentul) ating niveluri mici, de noduri cel mult obișnuite. Una din calitățile hub-urilor este puterea de atracție de atracție. Instituțiile politice, neavând caracter de hub, sunt lipsite de această proprietate. Iar biserica și armata nu reprezintă instituții de decizie socială. Acest fapt conduce la un conflict între societatea reală și societatea ideală care, cu cât este mai accentuat, cu atât relevă o stare de spirit a populației mai îndepărtată de normalitate.

În această îndepărtare trebuie căutate cauzele pentru efectele sesizate de Ștefan Lupașcu, sintetizate în aprecierea: *liberalismul naște nevroze, comunismul - psihoze*. Când rețeaua generală are o imagine extremă, dintre cele pe care le vom prezenta, atunci este evident o stare de spirit extremă a populației, stare care poate fi încadrată în una din cele două forme identificate de Lupașcu.

Personalitate și Funcție

Existența unei asemenea discrepanțe între societatea reală și societatea ideală pune în evidență diferența dintre *Personalitate* și *Funcție*. Așa cum observă Caius Traian Dragomir într-un eseu, astăzi societățile nu mai sunt guvernate de personalități, ci de funcții. Dar o personalitate înseamnă competență, înseamnă calitatea de a genera capacitatea efortului comun. Pentru că personalitatea impune respect și are putere naturală de atracție de atracție. În personalitate populația recunoaște *Individul Unic*. Modelul. Personalitatea este un hub care, tocmai prin faptul că generează

respect, concentrează în jurul său relațiile fundamentale ale rețelei. Funcția, ca substitut al personalității, în condițiile în care individul care girează funcția nu este o personalitate, naște, în loc de respect, cel mult teama. În absența calităților unei personalități, funcția apelează la manipulare, la minciună, la corupție pentru a suplini discrepanța dintre *ceea ce este* și *ceea ce ar trebui să fie*. Argumentul competenței este înlocuit cu forța funcției. Funcția diminuează până la limite extreme capacitatea de efort comună a unei populații.

În asemenea condiții se produce, de cele mai multe ori, o ruptură între Putere și populație. O parte a populației se va concentra în jurul hub-urilor pe care le consideră definitorii pentru sistemul său de valori. Cum ar fi, de exemplu, biserica. O altă parte, cea mai mare, se va opune Puterii prin ignorarea legii ori prin crearea unor legi ad-hoc. De fapt, prin nerecunoașterea Puterii. Efectul îl reprezintă desfacerea rețelei, implicit, dezbinarea populației. Acest model este valabil pentru toate nivelurile: societate, organizație, grupuri de muncă, individ. Căci însuși individul lipsit de personalitate reprezintă o victimă sigură a întâmplării, a evenimentelor accidentale.

Forța și Principii și Principiile forței

Relația dintre Personalitate și Funcție, judecată în contextul acțiunii sociale și prin prisma unui timp social și istoric determinat, este relația dintre *Forța și Principii* – ca apanaj al Funcției și *Principiile forței* – ca o caracteristică a Personalității contemporane. O relație în care, așa cum demonstrează viața, Forța și principiile distruge Principiile forței. Nodurile slabe nu permit hub-urilor să se activeze, păstrându-le în stare latentă. Rețeaua rămâne lipsită de apărare în fața aleatorului. O astfel de rețea are un spațiu plin cu puncte catastrofice ori cu imagini fractale.

Individul și societatea - rețele forțate scalare

Tendința naturală a individului ca actor social și a societății este de a fi rețele forțate scalare. Când societatea beneficiază de factori de decizie hub modelul general de organizare a societății va imita într-un total modelul esențial reprezentat de instituțiile fundamentale. Se va forma o conștiință socială hub care va genera hub-uri pentru toate domeniile de activitate. Astfel, societatea va beneficia de un sistem de valori coerent și autentic. Va exista o conștiință hub a valorii ca formă particulară de manifestare a conștiinței sociale hub. Când, însă, la nivelul instituțiilor de bază, societatea este o rețea forțată hub-uri, acest model al rețelei forțate hub-uri va fi transferat la toate nivelurile vieții sociale.

Dar omul nu poate trăi forțat hub-uri. Iată așa cum individul bolnav psihic, adică individul ajuns o rețea extrem forțată hub-uri, își construiește, pentru a putea supraviețui, hub-uri în realitatea virtuală, hub-uri imaginare, tot astfel, la nivel social, într-o societate lipsită de hub-uri, actorul social imaginează hub-uri sociale, imaginează o altă realitate, trăind, în sens cuantic, în două realități paralele. Dar o face în absența unei conștiințe hub

reale. O face în condițiile unei structuri eterogene, cîci, într-o societate lipsită de hub-uri autentice, oamenii nu se unesc între ei, cîci, dimpotrivă, se despart. Absența liantului nu permite realizarea unei coeziuni sociale; individul se exprimă la nivelul instinctului, în consens cu sistemul propriu de valori. Astfel, este posibilă afirmarea în rol de hub a imposturii, a non-valorii, a kitsch-ului, a falselor staruri, în toate domeniile: politic, economic, cultural. Existența lor este expresia unei deficiențe organizării sociale.

Vom prezenta, comparativ, modul de evoluție a imaginii a doi tîrzi de stat pentru care alegătorii s-au prezentat la urne de patru ori:

- prima oară : 85% – 85%
- a doua oară : 63% – 83%
- a treia oară : 32% – 80%
- a patra oară : 36% – 78%.

Se va constata, după ce vom prezenta mai jos valorile nodurilor, că în timp ce imaginea primului s-a deteriorat continuu, oprindu-se la nivelul unui nod obișnuit, demonstrând, deci, că nu este o personalitate autentică, cel de al doilea și-a menținut imaginea între limitele unei valori de hub peste 10 ani de zile. Astfel, personalitatea lui a trecut proba timpului.

Limitele nodurilor

Metoda rețelelor fără scalare ne permite, deci, și un alt mod de analiză a sondajelor de opinie. O metodă bazată pe analiza formei. *Forma reprezintă astfel o măsură a spațiului* semnat de rețea. Iar Balzac scria: *Totul este formă, viața însăși este o formă.*

Viața însăși se comportă, în primul rând, ca o formă creatoare de forme. Viața este formă, iar forma este modul de manifestare a vieții. Forma măsură spațiul, în anumite condiții, timpul. Rețelele fără scalare, care sunt o expresie strălucitoare a teoriilor morfologice, reprezintă instrumente de măsură prin formă a spațiului și timpului.

Hub (H) – când numărul de legături este egal sau mai mare cu 70% din totalul posibil de legături

Nod tare (NT) – când numărul de legături este între 50 și 69%.

Nod obișnuit (NO) – când numărul de legături este între 30 și 49%.

Nod slab (NS) – când numărul de legături este între 5 și 29%.

Fără nod (FN) – se consideră când numărul de legături este egal cu 0 și este nod anemic (NA) când numărul de legături este cuprins între 1 și 5%. În majoritatea situațiilor, însă, atât NA cât și FN sunt socotite noduri slabe (NS)

O notare mai nuanțată a nodurilor, care permite interpretarea unor imagini care par confuze:

- Hub aflat la limita sau aproape de limita superioară : H+
- Hub mediu: H
- Hub aflat la limita inferioară : h; poate fi asociat, dacă situația o cere, cu NT+
- Nod tare aflat la limita superioară NT+ – poate fi asociat, în anumite condiții, cu h
- Nod tare mediu: NT

- Nod tare la limita inferioară : Nt – poate fi asociat într-un anumit ansamblu configurativ cu NO+
- Nod obișnuit la limita superioară : NO+; poate fi asociat atunci când interesul configurativ o cere cu Nt
- Nod obișnuit mediu: NO
- Nod obișnuit la limita inferioară : No; poate fi interpretat și ca NS
- Nodurile slabe și nodurile anemice nu comportă nuanțuri (NS, NA)

În evaluarea unor valori situate pe prag, cum sunt valorile de tipul No, Nt, h, respectiv NO+, NT+, însemnând în general în funcție de legea pragului de emergență. Valorile aflate pe prag sunt incerte, putând fi controlate atât de spațiul superior cât și de cel inferior.

Rolul nodurilor

Rolul hub-ului este, în principiu, acela de a asigura, prin numărul de relații realizate, certitudinea sistemului, ferindu-l de evenimentele imprevizibile. În TANC un hub reflectă capacitatea nodului (a trebuințelor respective) de a atrage cât mai multe teme, concentrând preocupările subiectului într-un ansamblu coerent. De exemplu, dacă într-un referențial de 30 de teme inductoare, într-un nod se regăsește un număr de teme care să reprezinte minimum 70% din 30, acest nod este un hub. Hub-ul are o putere de atracție deosebită care se desfășoară asupra fiecărei teme în parte. Numărul de descoperiri realizate cu aceeași temă într-un hub (nod, trebuință) pune în evidență potențialul de creație și atracție pe care-l reprezintă hub-ul respectiv pentru tema luată ca sistem de referință. De exemplu, dacă într-un nod care constituie un hub, reflectând trebuința de armonie, tema *mama* este descoperită de cel puțin patru ori (uneori și trei descoperiri pot fi luate în considerare), dintr-un total de șase, hub-ul reprezintă, pentru această temă, o atracție deosebită, conferindu-i forță de creație.

În Testul temperamentelor 36 o structură Hub are rolul de a oferi rezistență și coerență comportamentului. Este structura de temperament care-l definește pe subiect, îi conferă o consecvență rezonabilă în manifestări.

Nodurile tari garantează evoluția sistemului spre hub-uri. Ele susțin hub-urile. De aceea valoarea unui nod tare se situează, pe curba cunoașterii, în spațiul de probabilitate, dar fără să atingă nivelul de certitudine, care este apanajul hub-ului.

În Testul temperamentelor 36 o structură de temperament cu valoare de Nod tare pune în evidență o personalitate atitudinală, un individ cu un Eu caracterizat prin unitatea în diversitate. Este subiectul care poate să fie într-un fel în viața de familie, în alt fel în activitatea colară ori la locul de muncă.

Nodurile obișnuite sunt noduri deschise posibilităților multiple. Ele reprezintă un spațiu de echilibru pentru optimizarea energiilor subiectului. Dacă un hub semnifică concentrarea eforturilor subiectului într-o anumită direcție, cît de unel clar, nodurile obișnuite, atunci când numărul lor este

prea mare, indică tendința spre un mod de existență tern, cenușiu, omogen. La acest nivel semnifică un profil schizotimic, ori pesimist, ori cu tendințe depresive.

În Testul temperamentelor 36 – nodurile obișnuite semnifică structuri temperamentale incerte.

Nodurile slabe reprezintă potențialul latent al subiectului, resursele sale.

Nodurile anemice sau starea *fără nod* relevă lipsa totală de atracție a nodului respectiv (a trebuințelor respective). Nodurile slabe și anemice reflectă manifestări temperamentale posibile. Ele pot apărea în comportamentul subiectului din când în când, de cele mai multe ori în mod imprevizibil.

Relevanța de noduri dintr-o altă perspectivă

Hub-urile reprezintă ceea ce dorește subiectul. Absența hub-urilor ne indică neconștientizarea de către subiect a unor dorințe raportate la viitorul imediat. Astfel o structură temperamentală hub ne permite și interpretarea comportamentului viitor al subiectului.

Nodurile tari ne arată starea prezentă cu fereastra deschisă spre viitorul imediat. Prezența nodurilor tari și absența hub-urilor reflectă o preocupare exagerată pentru clipă, pentru moment. Absența nodurilor tari reflectă o slabă conștientizare a trebuințelor actuale.

Nodurile obișnuite definesc starea de rezervă activă, preocupări și trebuințe conștientizate, alimentate de experiențele trecute, dar subiectul are tendința de a amâna *sine die*, manifestarea, acțiunea. Prezența exagerată a nodurilor obișnuite corelată cu absența nodurilor tari și a hub-urilor pune în evidență o trăsătură pasivă atât față de prezent cât și față de viitor.

Nodurile slabe sunt expresia stărilor latente, a unor trebuințe ignorate pe moment. Influența de noduri slabe, pe fondul absenței hub-urilor și a nodurilor tari, este un semn pentru starea defensivă, ruptă de realitatea prezentă ori de cea viitoare; o lipsă de preocupare pentru prezent și viitor, în condițiile în care și energia subiectului este insuficientă pentru a-și potența ambițiile și aspirațiile.